

čiti razne manipulacije, upamo pa tudi, da bode pospešilo direktno prodajo v pivovarne brez dveh ali treh posredovalcev. Tu bo prišla v poštev tudi naša znana slovenska poštenost, katera nam bode gotovo olajšala direktno prodajo, seveda če je ne bo zastrupljevala trenutna dobičkalnost raznih nepoštenih hmeljarjev, prekupcev in trgovcev.

Obvezno signiranje je vpeljavano na Češkem že par let, nameravajo ga vpeljati še tudi v Nemčiji. Tamkaj še stvar ni tako aktualna, ker itak ves pridelek konsumirajo doma, navezani so celo na uvoz. Nasprotno pa moramo mi 90% našega blaga izvažati.

Kakor ima vsaka stvar svojo senco, tako ima tudi obvezno signiranje svoje napake, največ v tehnični izvršitvi, je pa v načelu zdrava ter edina rešitev našega hmeljarstva. Hmelj je borznotržno blago, katerega cene odvisijo mnogokrat od hitre in pravočasne postavitve na trg. Vsaka manipulacija s hmeljem, ki bi hiter prevoz na svetovna tržišča ovirala, je škodljiva. Naša skrb bodi, da na podlagi poizkusov in izkušenj skušamo teorijo čim bolj približati praksi, to je signiranje napraviti zanesljivo, obenem pa naglo in praktično in poceni brez večjih ovir za producenta ali trgovca. To točko bomo zadovoljivo rešili le v sporazumu med trgovci in hmeljarji, le v skupnih posvetovanjih, katerih temelj bode in mora biti: obvezno signiranje. To pa je nemogoče, ako bodo trgovci stali nepremakljivo na svojem stališču ter a limine odklanjali vsak razgovor in dogovor o obveznem signiranju.

Ravno pri tem vprašanju se je pokazal naš stari greh, da v naše spore, naše prepire vlačimo tujce, jim dajemo mesto sodnika, oziroma se njih pomoči poslužujemo proti bratu sosedu. Tudi v tem slučaju so protivniki obveznega signiranja poklicali na pomoč inozemstvo, importirali svoje mnenje v tujino, povečali slabe točke načrta, jih razširili med svetovno trgovino, hoteli tako s pritiskom tujcev prodreti s svojim stališčem. Vsaj tako moramo smatrati brošuro g. Vouka, izdano v slovenskem in nemškem jeziku, katera se je razširila na svetovni trg. Brani se sicer z izgovorom, da je brošura samo njegovo poročilo firmam, katere on zastopa. Mi pa smo mnenja, da je brošura prekoračila delokrog objektivnega, nepristranskega poročila, da sporoča mnenje in grožnje naših prekupcev v tujino, hoteli povzročiti nerazpoloženje tuje trgovine proti nam, namiguje celo na bojkot svetovne hmeljske trgovine v slučaju obveznega signiranja našega hmelja. Je to dejstvo, katero moramo ne samo s stališča hmeljarjev, temveč še bolj z nacionalnega stališča najodločnejše obsoditi. Tovrstna reklama je mogoča samo pri nas. K takšni reklami je treba pripomniti, da prodajamo 90% našega blaga v tujino, a naše pivovarne krijejo svoje potrebe zopet 90 odstotkov iz tujine, iz čeških in nemških trgov, kjer mnogokrat naše blago plačujejo mnogo dražje kot češki ali nemški hmelj. Nasprotno pa Nemci, kateri morajo hmelj celo uvažati, delajo reklamo po vsem svetu, pri kritju lastnih potreb dajejo iz patriotizma prednost svojemu, četudi nekoliko slabšemu blagu. Nam pa je tujec ljubši kot sosed, sosed ljubši kakor

brat, pa se še pritožujemo, da ne moremo nikamor naprej. Nikdar ne bodo tujci gledali na našo dobrobit, na naš napredek, ampak vedno le na svoj profit.

Smo in moramo biti za obvezno signiranje, kajti to je naša bodočnost. Ne sme pa se urediti s par potezami peresa, površno, ampak temeljito po dobrem predstudiju glede tehnične ureditve.

Debate na skupščini o tem predmetu so se v glavnem udeleževali gg. Turnšek, kateri je pojasnjeval tozadevno stališče zbora zaupnikov SLS v Celju dne 19. marca, dalje Petrič, ki je razlagal svoje utise iz Nemčije glede tega vprašanja, ter od vodstva Roblek in Pikel.

GOSPODINJSTVO

Naloga beljakovin v človeškem telesu.

Naloga prehrane je, vzdrževati ravnotežje med prejemki in izdatki redilnih snovi v telesu. To ravnotežje vzdržimo, če dovajamo telesu toliko in tako hrano, da krije potrebe in potroške. Vsako delo, ki ga organizem opravlja, tudi dihanje, prebava, gibanje, telesni in duševni napor ima za posledico porabo gotovih redilnih snovi. Ako dobi telo teh premalo, se hrani od telesnih rezerv in ko so te porabljene, jemlje snovi telesa. Telo izgublja na teži, kri slabi, pojavi se hiranje in nazadnje smrt.

Vsprejemanje hrane urejajeta glad in žeja. Glad je zahteva organizma po jedi. Občutek suhega, pekočega grla je zahteva organizma po tekočini.

Vsaka redilna snov vrši v telesu važne naloge in vsaka prispeva, da se vrši poslovanje v redu in brez ovir.

Med redilnimi snovmi zavzema prvo mesto beljakovina, ki ima svoje ime po beljaku jajca, v katerem se nahaja. Beljakovina tvori mišice (meso) in služi telesu v iste namene, kakor zidarju gradivo. Če manjka v hrani beljakovina, telo ne more rasti in se povoljno razvijati. To velja še prav posebno za doraščajočega človeka; saj moremo s tehtnico ugotoviti, kako privzema telo v tej dobi stalno na teži. Otrok, čigar hrana vsebuje premalo beljakovin, zaostane v rasti in razvoju.

Beljakovine so tudi bistven del telesnih sokov, kakor krvi in prebavnih sokov, ter obenem nadomeščajo v telesu porabljene beljakovine.

Potrebno beljakovino nahajamo v jajcih, mleku, siru, mesu, v stročnicah in v žitu. Doslej je veljalo pravilo, da je beljakovina vseh živil enakovredna. Znanstvene preizkušnje so pa pokazale, da imamo živila s popolno in nepopolno beljakovino. Kruh vsebuje beljakovine. Če bi pa hotel kriti človek potrebo po beljakovinah s samim kruhom, bi shiral vsled pomanjkanja beljakovin. Odkod to? Beljakovino sestavlja 18, takozvanih aminovih kislin in le tista beljakovina je popolna, ki ima vse kisline. Če bi ena sama od teh manjkala, je pravilno življenjsko delovanje v telesu onemogočeno. Popolne beljakovine so v mleku, siru, jajcu, mesu, krompirju in v zelenih delih rastlin, n. pr. v špinaci.

Nasprotno manjka v moki, fižolu, grahu in leči nekaj teh kislin in beljakovina teh živil je zato nepopolna.

Ako pa pridenemo nepopolnim beljakovinam le malenkostno količino kakega živila s popolno beljakovino, n. pr. kruhu par žlic mleka, izpopolnimo nepopolno beljakovino. Za gospodinjo je torej važno, da preudarno izbira in sestavlja živila in se varuje vsake enostranosti pa tudi potrate.

Kadar uživamo meso, izločimo iz jedilnika drugo beljakovinasto hrano, n. pr. z jajci in mlekom pripravljene močnate jedi. Ako pa tvori jed živilo z nepopolno beljakovino, ga napravimo s primerno pripravo popolnega. Tako pijemo h kruhu mlečno kavo, kuhamo riž in zdrob z mlekom, zamesimo v močnato jed jajca ali mleko. Beljakovino v fižolu, grahu in leči napravimo z malenkostnim pridatkom mesa popolno. Ker je znanstveno dokazano, da potrebuje telo sorazmerno le malo beljakovin (40 do 60 gramov dnevno), se nam je varovati vsake potrate, ki nam po eni strani prazni žepe, na drugi pa obremenjuje in slabi prebavilne organe in povzroča bolezni.

Nasveti.

Molji. Molji kot taki ne povzročajo nebene škode, pač pa iz njihovih jajčec izlezle ličinke. Mirno odlaganje jajčec preprečimo, če v spomladi redno vsak teden iztepamo volneno blago in kožuhovino. Čez poletje spravimo sukno, kožuhovino in podobno v škatlje ali v zabojce, ki se trdno zapirajo. Vmes poiagajmo časopisni papir, s katerim zatlačimo tudi vse praznine. Učinkovito sredstvo tudi dobimo, če raztopimo v pol kozarca ogretega špirta 3 deke kafe in primešamo pol kozarca terpentina. S tem pomočeni pivni papir polagamo med obleko. V vzmetnice poblazinjene oprave natlačimo orehov ga listja in zadellajmo s časopisnim papirjem. — Posebno radi se naselijo molji v blago rdeče ali modre barve. Iz poblazinjene oprave, pa tudi iz sten in sob jih odpravimo s kisovo paro. Opravo pri tem pokrijmo, da para dalje časa učinkuje. Na vroče železo ali kamen vlijemo kisa in držimo tako, da more para do vseh kotičkov, v katerih bi se nahajali molji. Para jih pomori.

Deske pri podu se sčasoma vsušijo in nastanejo špranje, v katerih se nabira ne snaga, ki se razkraja in kuži zrak. V takih špranjah so lahko tudi gnezdišča gliv, povzročiteljic raznih nalezljivih bolezni. Take špranje osnažimo in suhe zamažimo s kitom, za katerega smo zamešali firnež z močno žganim gipsom v gosto kašo.

Madeže od črnila, zlasti dokler so sveži, odpravimo brez škode za tkanino na sledeči način: Madež namažemo z zelenim milom, kanimo nanj par kapljic vode in ga denimo na sonce. Skoro osušenega iznova povlažimo in premenčamo. To ponovimo trikrat, nakar ga izperimo. Če bi madež še ne izginil, to ponavljajmo, dokler ni o njem več sledu.

Črno volneno blago očistimo najbolje z govejim žolčem. Žolč zmešamo med vročo vodo, s katero krtačimo umazano blago. Ko smo ga še v čisti vodi izplahnili, ga

neožetega osušimo na zraku in vlažnega zlikamo.

V številki od 15. marca se je vrnila pomota pri članku o kalitvi semena. Seme na ne kalimo v moki, ampak v mliki (svižu), drobnem pesku, ki ga dobimo ob vodah.

Ruše. Za župana v Rušah je bil izvoljen g. Mirko Gorišek ravnatelj tovarne za vžigalice, za svetovalce pa gospodje: Ivan Ravnjak, Ferdo Ozvald, Štefan Erhatic in Jožef Jug. — Na veliki petek je umrla gospa Jožefa Kolar, soproga vpokojenega orožniškega narednika, in je bila na velikonočno nedeljo ob izredno veliki udeležbi domačinov in tujcev slovesno pokopana.

Božja pot Devica Marija na Kamnu. Kake četrte ure od trga Vuzenice stoji na majhnem gričku prijazna in lepa cerkva, posvečena Materi božji pod imenom Devica Marija na Kamnu. Dohod od Vuzenice je lahek ali skozi spodnji trg, ali pa od zgornjega trga po lepi, senčni poti nad železniškim tirom. Cerkev je stara in omenjajo jo: Hofschatzgewölbbücher IV, 653, Celje, 27. marca 1383. Takrat je grof Herman iz Celja s posebnim pismom nastavil pri imenovanju cerkvi posebnega kaplana, ki je tam opravljal službo božjo. Zidana je bila cerkva že v 12. stoletju. Začetek ali povod zidanja je, kakor pripoveduje kronika, bil čudodelen in opišem ga drugokrat. Cerkev je kmalu postala priljubljen kraj domačinom in tudi tujim romarjem, ki so tukaj na priprošeno Matere božje našli ušlišanje svojih prošelj. Prigodilo se je tukaj tudi več čudežnih dogodkov. Pred nekaj leti se je ravno pod cerkvico prevrnil vlak; strojevodja, ko je videl nevarnost, je zaklical k Mariji, skočil iz stroja in ostal nepoškodovan. Tudi popotnikom, čeravno se je nekaj vozov prevrnilo, se ni zgodilo nič žalega. Ta strojevodja je rešitev pripisoval pomoči Matere božje in je vsako leto ob obletnici prišel na Kamen se zahvaliti. — Ker se je izrazila želja, da bi se romanje poživilo, bo na prvi romarski shod to je drugo nedeljo po Veliki noči, imenovano kamenska nedelja, letos dne 22. aprila, pri cerkvi večje opravilo in sicer: ob sedmih bo sv. opravilo v farni cerkvi v Vuzenici; od 8. ure naprej bo na Kamnu 1. gospod spovednik; ob devetih bo prva sveta maša; ob pol desetih druga (med tem pride ob devetih procesija iz Mute); ob desetih bo sv. opravilo (pridiga in slovesna sv. maša), katero bo opravil ml. g. kanonik dr. Maks Vrabec. Priložnost k sv. spovedi bo pobožnim romarjem dana v župni cerkvi in tudi na Kamnu. — Na Markovo bo na Kamen šla procesija iz Vuzenice in Trboj in bote tam vsaj dve sveti maši s pridigo ob 9. uri.

Sv. Mesto — Koroško. Ker procesija iz Dravograda — Mute na belo nedeljo ne utegne priti, bo cerkveni shod na Sv. Mestu 3. nedeljo po Veliki noči, to je 29. aprila 1928.

Sv. Peter niže Maribora. Za Veliko noč je nam okrajni zastop otvoril novi del okrajne ceste od Lorberja pod cerkvijo ob Dravi do Sandeja. To je najvažnejši kos ceste. Poprej smo morali voziti pri Lorberju čez strmi klanc v hrib in pri cerkvi zopet po strmih klancu navzdol k Dravi. Odslej pa vodi nova cesta naravnost ob Dravi naprej. Okrajni zastop je žrtvoval za ta del ceste velike denarne žrtve. Vsi Sempeterčani smo hvaležni možem Slovenske ljudske stranke, ki so to izvršili, kar nekdanji nemški okrajni zastop ni hotel storiti. In še več! Kmalu po Veliki noči se bo začela graditi nova okrajna cesta čez hrib proti Sv. Lenartu. Načrti, kakor čujemo, so že gotovi. V sredo je komisija na licu

mesta vse potrebno določila. Iz Drave je dal okrajni zastop letošnjo zimo navoziti veliko količino gramoza, ki se bode uporabljal pri gradnji nove ceste. Okrajni zastop hoče v l. 1928 dovršiti cesto do vrha nad Brandisovim posestvom. Z novo cesto odpadejo nepojmljivo strmi, globoki, ozki in blatni klanci, ker bo nova cesta tako spretno speljana, da bode strmina do kapelice vrh hriba znašala samo približno 7%. Pomislimo samo, kaj je trpela uboga živina, predno je prišla s težkim vozom od Drave na vrh do Nebove! Mi vemo, kateri stranki se imamo zahvaliti za to novo cesto. To je naša Slovenska ljudska stranka! Njen poslanec Zebot ni prej miroval, da jo je dosegel! Tega ne more nihče tajiti. Od drugih strank še nismo nič dosegli, k večjemu, da nam ob volitvah kot samostojneži, demokrati ali socialisti obečavajo zlato gradove!

Razvanje. Naše gasilno društvo se je v zadnjih letih zbudilo iz svojega zimskega spanja ter se začelo prav lepo razvijati. Iz različnih prireditev, podpor od strani občinstva ter oblasti si je prištedilo toliko, da si je naročilo novo turbinsko brizgalno, katere bode v najkrajšem času dospela. Zahvaliti se je odboru in tudi posameznim članom društva ter vsem cenjenim darovalcem, da so k temu napredku društva toliko pripomogli. Ker pa društvu še vedno primanjkuje denarja za odplačilo turbine, je priredilo pri Černetu dobrodelno zabavo s uprizoritvijo igre: »Razvalina življenja«. Nastopil je prvič tudi pevski odsek gasilnega društva pod pevovodjem g. Sterle-tom iz Hoč. Ne bodemo laskali, če pripomnimo, da je prvo kot drugo krasno uspelo.

Sv. Barbara v Slov. gor. Pred kratkim smo pokopali enega izmed najstarejših mož župnije in sicer Jožefa Fras, bivšega posestnika v Zgornji Koreni. Mož je bil star 91 let. A sedaj zopet oznanjajo zvonovi, da je zapustil to solzn odolino Jakob Damiš, posestnik v Sp. Koreni, in sicer v 82. letu svoje sarosti. Rajni je bil trden kot skala na strani naše stranke in je še kljub svoji visoki starosti s palico v roki prilezel na volišče. Še pri zadnjih občinskih volitvah, ko je bilo v naših vrstah več izdajč, je on moško in odločno stal z nami, zato ti kličemo: Dragi občan, spavaj sladko, naj ti bo lahka zemlja! — Dne 27. aprila se bo vršila licitacija lova občine Korena in zato bi želeli, da bi kupil lov mož, ki bi nam že vendar enkrat temeljito iztebil to zajčjo nadlego. — Kakor se kaže, bo letos prav lepo cvetelo pri nas. Daj nam Bog dobro sadno letino!

Št. Ilj v Slov. gor. V našem kraju smo vedno bolj napredni. Poleg nove ceste iz Št. Ilja k Mariji Snežni smo dobili še žično železnico, ki prevaža les, premog, industrijske izdelke in drugo robo iz postaje Št. Ilj čez Selnico v tovarno lepenke na Sladkem vrhu ob Muri. Pri postaji je zgradila tovarna velik tovorni kolodvor in skladišče in od tam so napete štiri debele železne vrvi, katere nosijo na višinah visoki stebri. Pogon železnice je s pomočjo električne sile. Neprestano drčijo iz Sladkega vrha do Št. Ilja in nazaj vozički v zraku s težkimi tovari. Precej domačih ljudi je tu našlo zopet zaslужek. Tovarni sedaj ni treba prevažati sirovin in lepenke čez Avstrijo. — Pri novi cesti se bodo baje zopet začela dela, da se enkrat dovrši ta prepotrebna prometna zveza med Mariborom in Apačko kotlino. Ker ob strmih in visokih nasipih ni prav nobene ograje, se lahko zgodijo velike nesreče. Opozarjamo oblastni odbor, da naj kmalu postavi ob straneh močne ograje. Na vsak način je tudi potrebno, da se cesta po sredini posuje z grobim peskom, ker z govejo živino ne moremo voziti po debelem gramozu. Slišimo, da pride kmalu zemljemer, ki bo odmeril zemljišča za cesto, da tako pridejo prizadeti do denarja. — Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani opozarjamo, da naj vendar pri prehodu zraven gostilne Haring, kjer vodi jareninska okrajna cesta čez

železnico, vpostavi zopet čuvaja, kakor je to prej bilo desetletja. Zatovalnice se sedaj zapirajo iz postaje in tako morajo vozniki po zimi v mrazu ali v dežju po pol ure in še več čakati, da se spomnijo na postaji na zaprte zatovalnice. Cela vrsta voznikov stoji večkrat pri zatovalnici in čaka na milostno otvoritev. Ljudje izgubijo s tem mnogo draga časa. Zahtevamo, da direkcija drž. železnice vendar enkrat ugodi potrebi ljudstva in postavi čuvaja, ki bo sproti odpiral in zapiral zatovalnice!

Ceršak ob Muri. Zlati mir, ki je vladal v naši občini že od nekdaj, je izginil, odkar so začeli rogoviliti takozvani »demokrati«. S pomočjo glasov zapeljanih delaycev iz tovarne in financarjev so pri volitvah s par glasovi večine dobili občino v roke. Ali že takoj prvi sklepi in koraki novih gospodarjev so bili protizakoniti in glavarstvo je iz tehničnih razlogov odstavilo novi občinski odbor in postavilo zopet starega župana in staro odbor. Kaj se je vse zgodilo, ne bomo opisovali, ker se vrši stroga preiskava. Povem pa tistim zapeljanim volilem samo to: Nov župan in njegov pomagač sta zaračunala za pijačo in kruh 950 Din iz občinske blagajne! Za ta izdatek ni imel župan nobenega sklepa in sploh nikjer na Stajerskem ni dovoljeno, da bi se iz občinske blagajne plačevalo za pijačo! Kam pa bomo prišli, če bomo davkoplačevalci morali plačevati pijačo in južino, ki jo dajeta Hamer in Hercog! Če je samo v mesecu marcu bilo izdano iz občinske blagajne skoro 1000 Din za pijačo in »kruh«, potem bi to znašalo celo leto skoro 12.000 Din! Naša mala občina takega »športa« in »nobles« ne prenese. Preiskava je sedaj v teku in mislim, da bo vsak pošten občan odobraval, da se tu napravi red. Imeli smo župane gg. Hauca, Reiterja in Sroka, ali niti za en vinar se ni občinskega denarja porabilo za pijačo. »Demokrati« so pa začeli kar prve mesece z razsipavanjem občinskega denarja. Ali tiste, ki so se dali zapeljati od samostojno-demokratske stranke, sedaj že močno glava boli, ko vidijo, kako znajo »demokrati« gospodariti. Okoli 1000 Din za pijačo, povišane pristojbine za ogledovanje mrličev, živine itd., prodaja dreves v občinskem gozdu, čudno »opravljanje« cest, prepri in sovraštvo, to so uspehi »demokratov«. Vsi poštene občani pa pravijo: Bog nas varuj takega gospodarstva, proč z »demokrati«.

Dornova pri Ptuj. Ko so na veliki četrtek utihnili zvonovi v stolpu, je z njimi ugasnilo za vedno tudi življenje našega gosp. nadučitelja Antona Kožuh. Celih 14 let je na tukajšnji dornovski šoli vzgajal in vodil z ljubeznijo njemu prirojeno našo mladino in ji kazal pot temne in nesigurne bodočnosti. Prijaznost in ljubeznivost njegova je osvojila vsako srce, vsakdo je pri njem našel vedno dostopa, ni razlikoval bogataša od siromaka — znamo koliko je on dobrega storil ljudem v vojskem času — njegovo srce ni poznalo nobenega sovražnika. Toda zavrata bolezen ni prizanesla njegovemu življenju, razjedala je polagoma njegove telesne moči, dokler ga ni vrgla na smrtno posteljo; a ravno na veliki četrtek ga je dobri Bog po prestopu trpljenja poklical k sebi po večno nagrado. Pogreb se je vršil na veliko soboto ob 10. uri, bil je veličasten, kakršnega Dornova še ni videla, bil pa je tudi jasna priča kako je gospoda nadučitelja vse spoštovalo in ljubilo. Vsako oko so zalile solze žalosti in sočutja, ko so blagega pokojnika polagali

Pri slabem delovanju črevesa, želodčnega in črevesnega katara, otečenju debelega črevesa, sklonosti slepega črevesa odstrani naravna Franz Jozefova grenčica vse ovire v trebušnem organizmu brez bolečin in hitro. Dolgoletne bolniške izkušnje uče, da uporaba Franz Jozefove grenčice izvrstno učinkuje na delovanje črevesa. Dobi se v vseh drogerijah.